

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לעבודה סוציאלית תש"פ 2019-2020

שם הקורס: הכשרה מעשית שנה ב
מס' קורס: 0-144-1-1231

ראש היחידה: ורד דייטשמן
מייל: vereddai@gmail.com
שעות קבלה: בתיאום מראש. בבנין 17 חדר 113.

רכזת היחידה (מחליפה): הגב' מיכל עילם
מייל: hmaasit@bgu.ac.il
שעות קבלה: בתיאום מראש. בבנין 17 חדר 01

יעדי ההוראה:

מטרה

- בשנה זו מושם דגש על העבודה הפרטנית עם פונים. הסטודנט בסיומה של השנה, צריך להיות מסוגל לבצע אבחון מערכתי של פונים ובעיות, לתכנן ולבצע התערבות במספר מישורים, להתמצא בסוכנות הרווחה ובעקרונות העבודה הסוציאלית. כמו כן, על הסטודנט להפנים את הערכים הבסיסיים של המקצוע ולהיות בעל מודעות עצמית לחלקו בתהליך הטיפול.
- פיתוח מיומנויות מקצועיות הדרושות לעובד סוציאלי העומד בתפקידי סיוע לפרטים, למשפחות, לקבוצות ולקהילות.
  - לעזור לסטודנט לפתח מודעות לעצמו ולאחרים ובכך לסייע בגיבוש זהות מקצועית המבוססת על ערכי המקצוע.
  - יישום הרקע התאורטי הנלמד בכיתה.

פרשיות לימודים:

- אוריינטציה**- הסטודנט ישתלב בסוכנות ב 3 שבועות הראשונים של ההכשרה, יכיר את תפקיד העו"ס בסוכנות ואת העמיתים בהתאם לאופי השירות. במקביל יערוך הסטודנט מיפוי של שירותים בקהילה בהנחיית המדריך, שיהיו רלוונטיים לעבודתו במהלך השנה.
- מס' מקרים לטיפול**- הסטודנט יקבל לאורך השנה בין 4-6 מקרים לטיפולו, כשעל לפחות שניים מהם להיות מקרים תהליכיים לאורך זמן, המטופלים בו זמנית. **על הסטודנט לקבל לפחות 2 מקרים לטיפולו עד 3 שבועות מתחילת השנה** העברת שאר התיקים לטיפולו של הסטודנט תעשה באופן הדרגתי, בהתאם לקצב ההתפתחות של הסטודנט וצרכי השירות. **המטרה שהסטודנט יטפל עד לסוף השנה ב-4 מקרים בו זמנית**. בסוכנויות בהם אופי ההתערבויות הוא קצר מועד, יש לדאוג למגוון התערבויות ככל שניתן ול4 מקרים ברצף כל השנה.
- הסטודנט ילמד במהלך השנה מיומנויות התערבות שונות בעבודה הפרטנית והמערכתית.
- הסטודנט יקבל הדרכה שבועית פרטנית במשך שעה במהלכה יעובדו חוויותיו, תפיסותיו והתנסויותיו במטרה לעזור לו ולזהות גורמים מקדמים ומעכבים בתהליך התפתחותו.
- מוקדי למידה- בהתאם לסוכנות ישתלב הסטודנט במוקד למידה הרלוונטי לתחום, ייחשף במהלך הסמסטר למפגשי ידע בתחום. לציין, כי לא בכל התחומים קיימים מוקדי למידה, אז האחריות על הקניית הידע תהיה של הסוכנות והמדריך.

דרישות:

1. הסטודנטים ישתלבו להכשרה מעשית בשירותים השונים בימי שני וחמישי, 8 שעות ליום. שעות ההכשרה יקבעו על פי פעילות המקום.
2. **הגשת דו"חות -** הסטודנט יגיש בכל שבוע לפני פגישת ההדרכה דו"ח תהליכי (אני –אתה) על מקרה אחד מתוך המקרים התהליכיים אשר בטיפולו. המדריך רשאי לדרוש מהסטודנט להגיש דו"ח תהליכי על מקרה נוסף, על פי שיקול דעתו. הסטודנט יגיש למדריך גם את סיכומי הפגישות שלא מוגש עליהן דו"ח. על המדריך לבדוק את הדו"חות ולהחזירם לסטודנט בליווי הערות לימודיות, כבסיס לתהליך הלמידה.
3. **המדריכים נמצאים גם הם בקבוצות הדרכה ומלווים מקצועית ע"י מדריך בכיר.** יש לציין כי הם מחויבים בדיווח שוטף למדריך הבכיר, ומתייעצים עימו על סוגיות מקצועיות שקשורות לסטודנט ולתהליכי למידתו.
4. **נוכחות בימי ההכשרה היא חובה.** במקרה של מחלה, מילואים או לידה יש להמציא אישורים מתאימים ליחידה להוראה בשדה. בכל מקרה של היעדרות מעל 2 פעמים בסמסטר, יובא הנושא לדיון לראש היחידה ובמידת הצורך, יתבקש הסטודנט להשלים ימים אלו בתיאום עם מקום ההכשרה ועם ראש היחידה. **היעדרות לא מאושרת תוביל לכישלון בהכשרה המעשית.**
5. הסטודנט יתנסה במספר התערבויות במהלך השנה בהתאם להנחיית היחידה להכשרה מעשית בשיתוף עם המדריך והשירות.
6. בחופשת סמסטר יגיע הסטודנט להכשרה מעשית ליום בשבוע (8 שעות) בתיאום מראש עם המדריך וידאג לשמור על רצף עבודתו עם הפונים והשירותים השונים. הסטודנט יקבל הדרכה ויגיש דו"חות כנדרש במהלך הסמסטר.
7. יש להקפיד על לבוש הולם בהכשרה בהתאם לכללי השירות בו נעשית ההכשרה. כלומר להימנע מلبוש חשוף מאוד, נזמים בפנים ובחלקי הגוף, ולבוש העלול לפגוע ברגשות המטופלים.
8. הסטודנט נדרש לסודיות ולהתנהגות על פי כללי האתיקה המקצועית כפי שנקבעו ב"קוד האתיקה המקצועית של העובדים הסוציאליים בישראל" ו"חוק העובדים הסוציאליים, 1996" וכן הקוד האתי של אוניברסיטת בן גוריון הנמצא באתר האוניברסיטה.

הערכת הישגים בהכשרה מעשית

הסטודנטים מוערכים פעמיים בשנה על תפקודם בהכשרה המעשית: בסוף סמסטר א' ובסוף סמסטר ב'. הערכה מתבצעת ע"י המדריך בשיתוף הסטודנט ובפיקוח של המדריך הבכיר.

תנאי מעבר משנה לשנה בהכשרה מעשית

על מנת לעבור משנה לשנה יש לקבל ציון עובר בהכשרה מעשית בשני הסמסטרים.

1. סטודנט שנכשל בסמסטר א' לא יוכל להמשיך לסמסטר ב' בהכשרה ובקורס המעבדה שהינו קורס המלווה את ההכשרה המעשית בשדה. הסטודנט רשאי לפנות לוועדת ההוראה המחלקתית בבקשה לחזור על ההכשרה המעשית. במידה והוועדה תאשר לו לחזור על ההכשרה המעשית, הוא ידרש לחזור על שנת הכשרה מלאה ועל קורס מעבדה בשנת הלימודים העוקבת. את שאר קורסי הלימוד הסטודנט יוכל להשלים, רק במידה ויקבל ציון עובר בהכשרה המעשית ובקורס מעבדה.
  2. סטודנט שנכשל בסמסטר ב' לא יוכל להמשיך את לימודיו במחלקה. במידה והסטודנט יפנה לוועדת ההוראה המחלקתית בבקשה לחזור על ההכשרה המעשית, הוועדה תשקול אם לאשר לו באופן חריג לחזור על שנת הכשרה מלאה ועל קורס המעבדה שמלווה אותו בשנת הלימודים העוקבת. את שאר קורסי הלימוד הסטודנט יוכל להשלים, רק במידה ויקבל ציון עובר בהכשרה המעשית ובקורס מעבדה.
- סטודנטים שנכשלו על רקע של בעיות אתיקה, וועדת ההוראה במחלקה תדון בהמשך לימודיהם במחלקה.

רשימה ביבליוגרפית:

רשימה ביבליוגרפית תימסר במהלך השנה ע"י המדריך/כה בהתאם לשירות בו עושה הסטודנט הכשרה, ובהתאם למוקד הלמידה ולצורכי הלמידה של הסטודנט.